
Pranabharanam

ಪ್ರಾಣಾಭರಣಂ ಪಂಡಿತರಾಜಶ್ರೀಜಗನ್ನಾಥವಿರಚಿತಂ

Document Information

Text title : prANAbharNa

File name : prANAbharNa.itx

Category : major_works

Location : doc_z_misc_major_works

Author : paNDitarAjashrIjagannAtha

Transliterated by : Dhaval Patel drdhaval2785 at gmail.com

Proofread by : Dhaval Patel drdhaval2785 at gmail.com

Description-comments : The text is written by Jagannatha Pandita in honour of king

Prananarayana of Kamarupa. [https://bsvprasad.wordpress.com/2013/09/23/jagannatha-pandita-
raya/](https://bsvprasad.wordpress.com/2013/09/23/jagannatha-pandita-
raya/)

Latest update : September 15, 2014

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

March 24, 2024

sanskritdocuments.org

ಪ್ರಾಣಾಭರಣಂ ಪಂಡಿತರಾಜಶ್ರೀಜಗನ್ನಾಥವಿರಚಿತಂ

ಅಥ ಪಂಡಿತರಾಜಶ್ರೀಜಗನ್ನಾಥವಿರಚಿತಂ ಪ್ರಾಣಾಭರಣಂ .

ತತ್ಕೃತಯೈವ ಟಿಪ್ಪಣ್ಯಾ ಸಮೇತಂ .

ವಿದ್ವಾಂಸೋ ವಸುಧಾತಲೇ ಪರವಚಃಶ್ಲಾಘಾಸು ವಾಚಂಯಮಾ

ಭೂಪಾಲಾಃ ಕಮಲಾವಿಲಾಸಮದಿರೋನ್ಮಿಲನ್ಮದಾಘೂರ್ಣಿತಾಃ .

ಆಸ್ಯೇ ಘಾಸ್ಯತಿ ಕಸ್ಯ ಲಾಸ್ಯಮಧುನಾ ಧನ್ಯಸ್ಯ ಕಾಮಾಲಸ-

ಸ್ವರ್ವಾಮಾಧರಮಾಧುರೀಮಧರಯನ್ವಾಚಾಂ ವಿಲಾಸೋ ಮಮ .. 1..

ವಿದ್ವಾಂಸ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಾಯದರ್ಶನಾಭಿಪ್ರಾಯಮೇತತ್ . ತೇನ ಸಹೃದಯೈರ್ನ
ಮನಾಗಪಿ

ವಿಮನಾಯಿತವ್ಯಂ . ಭಾವಧ್ವನಿಶ್ಚಾಯಂ . ಉತ್ತರಾರ್ಧಪ್ರತಿಪಾದ್ಯಾರ್ಥಾಲಂಬನಾಯಾ
ಏತತ್ಪದ್ಯಪ್ರಯೋಗಾನುಭಾವಾಯಾಃ ಕವಿಗತಚಿಂತಾಯಾಃ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯೇನಾಭಿವ್ಯಕ್ತೇಃ

ಅನುಪಾತ್ತೋಭಯನಿಮಿತ್ತಕೋ ವ್ಯತಿರೇಕಃ ಸ್ಪುಟೋಽಲಂಕಾರಃ . ಕಾಮಾಲಸತ್ತ್ವಂ
ವಾಮಾವಿಶೇಷಮಧರಮಾಧುರೀಪ್ರಕರ್ಷಕಂ ..

ವಿದ್ರಾಣೈವ ಗುಣಜ್ಞತಾ ಸಮುದಿತೋ ಭೂಯಾನಸೂಯಾಭರಃ

ಕಾಲೋಽಯಂ ಕಲಿರಾಜಗಾಮ ಜಗತೀಲಾವಣ್ಯಕುಕ್ಷಿಂಭರಿಃ .

ಏವಂ ಭಾವನಯಾ ಮದೀಯಕವಿತೇ ಮೌನಂ ಕಿಮಾಲಂಬಸೇ

ಜಾಗರ್ತು ಕ್ಷಿತಿಮಂಡಲೇ ಚಿರಮಿಹ ಶ್ರೀಕಾಮರೂಪೇಶ್ವರಃ .. 2..

ಕವಿಗತರಾಜವಿಷಯಕರತಿಭಾವಧ್ವನಿಶ್ಚಾಯಂ . ಇತ ಊರ್ಧ್ವಮಯಮೇವ ಆ

ಚರಮಪದ್ಯಮನುವರ್ತಯಿಷ್ಯತೇ . ಅಸ್ಯ ಚಾತ್ರ ಮೌನಾನುಭಾವಿತೋ
ವರ್ಣನೀಯಾಲಂಬನೋ

ನಿರ್ವೇದೋ ಗುಣ ಇತಿ ಪ್ರೇಯೋಲಂಕಾರಾಸ್ವದಂ . ಅತ್ರ ಚಾಚೇತನಾಯಾಂ
ಕವಿತಾಯಾಂ

ಚೇತನತ್ವಾದ್ಯವಸಾಯಮೂಲಾಸಂಬಂಧೇ ಸಂಬಂಧಾತ್ಮಿಕಾತಿಶಯೋಕ್ತಿರ್ವಿವಕ್ಷಿತಾ

ತೇನ ಭಾವನಾಮೌನನಿರ್ವೇದಾನಾಂ ಸಂಬೋಧನಸ್ಯ ಚ ನಾನುಪಪತ್ತಿಃ ..

ಪಾರೀಂದ್ರಾಣಾಂ ಘುರೀಣೈರವನಿತಲಗುಹಾಗರ್ಭತಃ ಸಂಪತದ್ಧಿಃ

ಸ್ವಾಪಭಂಶಾಪರಾಧಪ್ರಚಲಿತನಯನಪ್ರಾಂತಮಾಕರ್ಣ್ಯಮಾನಃ .

ತ್ವತ್ಪ್ರಸ್ಥಾನಾಂತರುದ್ಯತ್ಪ್ರಲಯಜಲಧರಧ್ವಾನಧಿಕ್ಕಾರಧೀರೋ

ಘೃಷ್ಟಕ್ಷೀರೋದತೀರೋ ಜಗತಿ ವಿಜಯತೇ ದುಂದುಭಿದ್ವಂದ್ವನಾದಃ .. 3..

ಅತ್ರ ರಾಜಾಲಂಬನಸ್ಯ ತಾದೃಶನಾದಶ್ರವಣೋದ್ದೀಪಿತಸ್ಯ

ನಯನಪ್ರಚಲನಾನುಭಾವಿತಸ್ಯ ಗಿರಿಗುಹಾಗಭೋರತ್ವತನಾಭಿವ್ಯಕ್ತೇನಾಮರ್ಷೇಣ

ಸಂಚಾರಿಣಾ ಪರಿಪೋಷಿತಸ್ಯ ಪಾರೀಂದ್ರಗತೋತ್ಸಾಹಸ್ಯ ಸ್ಥಾಯಿನೋ

ರಾಜವಿಷಯಕರತಿಭಾವಾಂಗತ್ವಾದ್ರಸಾಲಂಕಾರತ್ವಂ . ಯದಾಹುಃ - ಪ್ರಧಾನೇಽನ್ಯತ್ರ

ವಾಕ್ಯಾರ್ಥೇ ಯತ್ರಾಂಗಂ ತು ರಸಾದಯಃ . ಕಾವ್ಯೇ ತಸ್ಮಿನ್ನಲಂಕಾರೋ ರಸಾದಿರಿತಿ

ಮೇ

ಮತಿಃ .. ಇತಿ . ತೃತೀಯಚತುರ್ಥಚರಣಯೋಸ್ತು ಸ್ಫುಟಾವೇವ ವ್ಯತಿರೇಕಾತಿಶಯೌ

ಘೃಷ್ಟಾಶಬ್ದೇನ ತಾದೃಶನಾದೋ ವೇಲಾಚಲಪ್ರತಿಬದ್ಧತ್ವಾದಗ್ರೇ ನ ಗತಃ .

ಅನ್ಯಥಾ ಲೋಕಾಲೋಕಾಚಲಮಪಿ ಸ್ವಶೇದಿತಿ ಗಮ್ಯತೇ . ಏವ ಮೃಷ್ಟೇತಿ ನೋಕ್ತಂ

ತಥಾ ಸತಿ ಶೈಥಿಲ್ಯಪ್ರತ್ಯಯಾಪತ್ತೇಃ ..

ಕಿಂ ಬ್ರೂಮಸ್ತವ ವೀರತಾಂ ವಯಮಮೀ ಯಸ್ಮಿಂಧರಾಖಂಡಲ

ಕ್ರೀಡಾಕುಂಡಲಿತಭು ಶೋಣನಯನಂ ದೋರ್ಮಂಡಲಂ ಪಶ್ಯತಿ .

ಮಾಣಿಕ್ಯವಲಿಕಾಂತಿದಂತುರತರೈರ್ಭೂಷಾಸಹಸ್ರೋತ್ಕರೈ-

ವಿಂಧ್ಯಾರಣ್ಯಗುಹಾಗೃಹಾವನಿರುಹಾಸ್ತತ್ಕಾಲಮುಲ್ಲಾಸಿತಾಃ .. 4..

ಅತ್ರ ವಿಂಧ್ಯಾರಣ್ಯಗತಾನಾಂ ಗುಹಾಗೃಹಾಣಾಮವನಿರುಹಾಂ ಚ ವಿಂಧ್ಯಗತಾನಾಂ

ಗುಹಾಗೃಹಾಣಾಮರಣ್ಯಗತಾನಾಮವನಿರುಹಾಣಾಂ ವಾ ಭೂಷಣೇನ ಕಾರ್ಯೇಣಾಪ್ಸುತೇ

ತ್ವದರಿನಾರೀಣಾಂ ಸ್ವನಗರಾಣಿ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ನಿಶಿ ಗುಹಾಗೃಹೇಷು ತರುತಲೇಷು ಚ

ವಿನ್ಯಸ್ಯ ಸಕಲಾಭರಣಾನಿ ಕೃತಶಯನಾನಾಂ ಪ್ರಾತಸ್ತ್ವದಾಗಮನಸಂಭ್ರಮೇಣ

ತತ್ಕರ್ಮಕಂ ವಿಸ್ಮರಣಂ ಭಾರವಶಾತ್ಪರಿತ್ಯಾಗೋ ವಾ ಪ್ರಸ್ತುತೋ ಗಮ್ಯತ

ಇತ್ಯಪ್ಸುತಪ್ರಶಂಸಾ . ಕಾರ್ಯಸ್ಯ ಯಥಾಕಥಂಚಿತ್ಪ್ರಸ್ತುತತ್ವೇ ತು

ಪರ್ಯಾಯೋಕ್ತಮಲಂಕಾರಃ ..

ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಸ್ಯ ಪರೋಽವಧಿರ್ನಿಜಗೃಹಂ ಗಂಭೀರತಾಯಾಃ ಪಿತಾ

ರತ್ನಾನಾಮಹಮೇಕ ಏವ ಭುವನೇ ಕೋ ವಾಪರೋ ಮಾದೃಶಃ .

ಇತ್ಯೇವಂ ಪರಿಚಿಂತ್ಯ ಮಾ ಸ್ಮ ಸಹಸಾ ಗರ್ವಾಂಧಕಾರಂ ಗಮೋ

ದುಗ್ಲಾಭ್ಧೇ ಭವತಾ ಸಮೋ ವಿಜಯತೇ ಶ್ರೀಪ್ರಾಣನಾರಾಯಣಃ .. 5..

ಅತ್ರೋಪಮಾನಸ್ಯ ಗುಣವಿಶೇಷಪ್ರಯುಕ್ತಸಾದೃಶ್ಯಾಭಾವನಿಬಂಧನಮುತ್ಕರ್ಷಂ

ಪರಿಹರ್ತುಂ ವರ್ಣ್ಯಮಾನಸಾದೃಶ್ಯಾತ್ಮಕಃ ಪ್ರತೀಪಾಲಂಕಾರಭೇದಃ . ಸ
ಚೋಪಮಾವಿಶೇಷ

ಇತ್ಯೇಕೇ . ವಿಚ್ಛಿತ್ತಿವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಾದತಿರಿಕ್ತ ಏವೇತ್ಯಪರೇ ..

ತತ್ತ್ವೇ ಜನ್ಮ ಸಿತಾಂಶುಶೇಖರತನುಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾನಿಮಗ್ನಾತ್ಮನೋ
ದುಗ್ಧಾಂಭೋನಿಧಿಮುಗ್ಧವೀಚಿವಲಯೈಃ ಸಾಕಂ ಪರಿಕ್ರೀಡನಂ .

ಸಂವಾಸಃ ಸುರಲೋಕಸಿಂಧುಪುಲಿನೇ ವಾದಃ ಸುಧಾಂಶೋಃ ಕರೈಃ
ಕಸ್ಮಾನ್ನೋಜ್ಜ್ವಲಿಮಾನಮಂಚತುತಮಾಂ ದೇವ ತ್ವದೀಯಂ ಯಶಃ .. 6..

ಅತ್ರ ಯಶಸಿ ಧವಲತಾತಿಶಯಸ್ತದ್ಧರ್ಮಿಸಂಬಂಧಪ್ರಯುಕ್ತತ್ವೇನ ಕಥಿತ
ಇತಿ ಸಮಸ್ಯ ವಿಷಯಃ . ಅಂಶುಕೃತಶ್ಚಂದ್ರೇ ತತ್ಕೃತಶ್ಚ ಭಗವತಿ

ಭಗವತ್ಕೃತಶ್ಚ ರಾಜನೀತ್ಯೇವಮುತ್ತರೋತ್ತರಮುಪಚೇಯಮಾನೋ ರಾಜಗತ
ಉತ್ಕರ್ಷಃ

ಪ್ರತೀಯತ ಇತಿ ಸಾರವಿಷಯಃ ..

ಆಬಧ್ನಾಸ್ಯಲಕಾನ್ನಿರಸ್ಯಸಿತಮಾಂ ಚೋಲಂ ರಸಾಕಾಂಕ್ಷಯಾ

ಲಂಕಾಯಾವಶತಾಂ ತನೋಷಿ ಕುರುಷೇ ಜಂಘಾಲಲಾಟಕ್ಷತಂ .

ಪ್ರತ್ಯಂಗಂ ಪರಿಮರ್ದನಿರ್ದಯಮಹೋ ಚೇತಃ ಸಮಾಲಂಬಸೇ
ವಾಮಾನಾಂ ವಿಷಯೇ ನೃಪೇಂದ್ರ ಭವತಃ ಪ್ರಾಗ್ಲ್ಬ್ಯಮದ್ಭುತಂ .. 7..

ಅತ್ರ ಪ್ರಕೃತಿಧರ್ಮಿಗತಯೋಃ ಪ್ರಕೃತಾಪ್ರಕೃತಯೋಃ ಪ್ರಕೃತಯೋರೇವ ವಾ
ವೃತ್ತಾಂತಯೋಃ ಶ್ಲೇಷಃ . ಸ ಚ ಷಟ್ಪು ಸ್ಥಲೇಷು ಶಬ್ದನಾನಾತ್ವನಿಬಂಧನೋ

ದ್ವಯೋಶ್ಚಾರ್ಥನಾನಾತ್ವನಿಬಂಧನಃ . ದ್ವಾವಪ್ಯೇತೌ ಶಬ್ದಾಲಂಕಾರಾವಿತಿ
ಪ್ರಾಂಚಃ . ಆದ್ಯೋ ಜತುಕಾಷ್ಠನ್ಯಾಯೇನ ಶಬ್ದಶ್ಲೇಷಣಾಚ್ಛಬ್ದಾಲಂಕಾರಃ,

ದ್ವಿತೀಯಸ್ತೇಕವೃಂತ್ಗತಫಲದ್ವಯನ್ಯಾಯೇನಾರ್ಥಶ್ಲೇಷಣಾದರ್ಥಾಲಂಕಾರ ಇತಿ
ನವ್ಯಾಃ ..

ದೇವ ತ್ವಾಂ ಪರಿತಃ ಸ್ತವಂತು ಕವಯೋ ಲೋಭೇನ ಕಿಂ ತಾವತಾ

ಸ್ತವ್ಯಸ್ತ್ವಂ ಭವಿತಾಸಿ ಯಸ್ಯ ತರುಣಶ್ಚಾಪಪ್ರತಾಪೋಽನಿಶಂ .

ಕ್ರೋಡಾಂತಃ ಕುರುತೇತರಾಂ ವಸುಮತೀಮಾಶಾಃ ಸಮಾಲಿಂಗತಿ

ದ್ಯಾಂ ಚುಂಬತ್ಯಮರಾವತೀ ಚ ಸಹಸಾ ಗಚ್ಛತ್ಯಗಮ್ಯಾಮಪಿ .. 8..

ಅತ್ರ ಪ್ರತಾಪಗತಃ ಪೃಥಿವ್ಯಾದಿಸಂಬಂಧೋ

ಲಿಂಗವಿಶೇಷಾವಚ್ಛಿನ್ನತತ್ತ್ವಾಧಾರಣವಿಶೇಷಣಾಭಿವ್ಯಕ್ತಕಾಮುಕವೃತ್ತಾಂತಾಭಿನ್ನತಯಾ
ಸ್ಥಿತ ಇತಿ ಸಮಾಸೋಕ್ತಿಃ ಕಾರ್ಯರೂಪಧರ್ಮಪ್ರಯುಕ್ತಶುದ್ಧಸಾಧಾರಣ್ಯೇನ

ವಿಶೇಷಣಸಾಮ್ಯಮಾಲಂಬ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತಾ . ಸಾ ಚ ನಿಂದೋತ್ಥಾಪಕತ್ವಾದದ್ವ್ಯಾಜಸ್ತುತೌ
ಗುಣಃ ..

ಲೋಕಾನಾಂ ವಿಪದಂ ಧುನೋಷಿ ಕುರುಷೇ ಸಂಪತ್ತಿಮತ್ಯುತ್ಕಟಾ-
ಮಿತ್ಯಲ್ಪೇತರಜಲ್ಪಿತ್ವೈರ್ಜಡಧಿಯಾಂ ಭೂಪಾಲ ಮಾ ಗಾ ಮದಂ .
ಯತ್ಕೀರ್ತಿಸ್ತವ ವಲ್ಲಭಾ ಲಘುತರಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಭಾಂಡೋದರೇ
ಪಿಂಡೀಕೃತ್ಯ ಮಹೋನ್ನತಾಮಪಿ ತನುಂ ಕಷ್ಟೇನ ಹಾ ವರ್ತತೇ ..9..
ಅತ್ರಾಪಿ ಪ್ರಾಗ್ವತ್ . ಪರಂ

ತ್ವಾಧಾರಾಧೇಯಾನ್ಯತರವಿಸ್ತೃತತ್ವಸಿದ್ಧಿಫಲಕಾನ್ಯತರನ್ಯೂನತ್ವಕಲ್ಪನಾತ್ನಾಧಿಕಾಲಂಕಾರೋಽ
ತಸ್ಯಾಂ ಗುಣಃ ..

ಕ್ಷೋಣೀಂ ಶಾಸತಿ ಮಯ್ಯುಪದ್ರವಲವಃ ಕಸ್ಯಾಪಿ ನ ಸ್ಯಾದಿತಿ
ಪ್ರೌಢಂ ವ್ಯಾಹರತೋ ವಚಸ್ತವ ಕಥಂ ದೇವ ಪ್ರತೀಮೋ ವಯಂ .
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಭವತೋ ವಿಪಕ್ಷನಿವಹೈರ್ಧ್ಯಾಮುತ್ಪತ್ತಿಃ ಕ್ರುಧಾ
ಯದ್ಯುಷ್ಮತ್ಕುಲಕೋಟಿಮೂಲಪುರುಷೋ ನಿರ್ಭಿದ್ಯತೇ ಭಾಸ್ಕರಃ .. 10..

ಇಹ ತ್ವದಿಕಸಮಾಸೋಕ್ತಿಭ್ಯಾಮನಾಲಿಂಗಿತೈವ ಸಾ [ವ್ಯಾಜಸ್ತುತಿಃ] ..
ಆಸ್ವಾದೇನ ರಸೋ ರಸೇನ ಕವಿತಾ ಕಾವ್ಯೇನ ವಣೀ ತಯಾ
ಲೋಕಾಂತಃಕರಣಾನುರಾಗರಸಿಕಃ ಸಭ್ಯಃ ಸಭಾ ಚಾಮುನಾ .
ದಾರಿದ್ರ್ಯಾನಲದಹ್ಯಮಾನಜಗತೀಪೀಯೂಷಧಾರಾಧರ

ಕ್ಷೋಣೀನಾಥ ತಥಾ ಭವಾಂಶ್ಚ ಭವತಾ ಭೂಮಂಡಲಂ ಭಾಸತೇ .. 11..
ಮಾಲಾದೀಪಕಮೇತದಿತಿ ಪ್ರಾಂಚಃ . ದೀಪಕಸ್ಯ ಸಾದೃಶ್ಯಮೂಲಕತಾನಿಯಮಾನ್ವ
ಮಾಲಾದೀಪಕಮಪಿ ತ್ವೇಕಾವಲೀಭೇದ ಇತಿ ತು ವಯಂ ..

ಅಮ್ಲಾಯನ್ಯದರಾತಿಕೈರವಕುಲಾನ್ಯಮ್ಲಾಸಿಷುಃ ಸತ್ತರಂ
ದೈನ್ಯಧ್ವಾಂತಕದಂಬಕಾನಿ ಪರಿತೋ ನೇಶುಸ್ತಮಾಂ ತಾಮಸಾಃ .
ಸನ್ಮಾರ್ಗಾಃ ಪ್ರಸರಂತಿ ಸಾಧುನಲಿನಾನ್ಯುಲ್ಲಾಸಮಾತನ್ವತೇ
ತನ್ಮನ್ಯೇ ಭವತಃ ಪ್ರತಾಪತಪನೋ ದೇವ ಪ್ರಭಾತೋನ್ಮುಖಃ .. 12..

ಇಹ ರೂಪಕನಿಷ್ಪಾದಿತಲಿಂಗಕಮನುಮಾನಂ ನಿಮಿತ್ತವಿರಹಾದುತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಾಯಾ
ಅಯೋಗಾದ್ವಾಚಕಮನುಮಿತಿಪರಂ ..

ಉತ್ಕಿಪ್ತಾಃ ಕಬರೀಭರಂ ವಿವಲಿತಾಃ ಪಾರ್ಶ್ವದ್ವಯಂ ನ್ಯಕ್ಶತ್ರಾಃ
ಪಾದಾಂಭೋಜಯುಗಂ ರುಷಾ ಪರಿಹೃತಾ ದೂರೇಣ ಚೇಲಾಂಚಲಂ .

ಗೃಹ್ಣಂತಿ ತ್ವರಯಾ ಭವತ್ಪ್ರತಿಭಟಕ್ಷ್ಮಾಪಾಲವಾಮಭ್ರುವಾಂ
ಯಾಂತೀನಾಂ ಗಹನೇಷು ಕಂಟಕಚಿತಾಃ ಕೇ ಕೇ ನ ಭೂಮೀರೂಹಾಃ .. 13..

ಅತ್ರ ಕಂಟಕಚಿತತ್ವೇನ ಕಬರೀಗ್ರಹಣಾದೇಃ ಸಂಕೀರ್ಣತ್ವಾತ್ಪಾರ್ಶ್ವಾರ್ಯಧರ್ಮಾಂತರಾ
ಸಂಕೀರ್ಣಶುದ್ಧಸಾಧಾರಣ್ಯೇನ ವಿಶೇಷಣಸಾಮ್ಯಮಾಲಂಬ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತಾ ಸಮಾಸೋಕ್ತಿಃ

..

ದೃಷ್ಟಿಃ ಸಂಭೃತಮಂಗಲಾ ಬುಧಮಯೀ ದೇವ ತ್ವದೀಯಾ ಸಭಾ

ಕಾವ್ಯಸ್ಯಾಶ್ರಯಭೂತಮಾಸ್ಯಮರುಣಾಧಾರೋಽಧರಃ ಸುಂದರಃ .
 ಕ್ರೋಧಸ್ತೇಽಶನಿಮೂರುದಾರಧಿಷಣ ಸ್ವಾಂತಂ ತು ಸೋಮಾಸ್ವದಂ
 ರಾಜನ್ನೂನಮನೂನವಿಕ್ರಮ ಭವಾನ್ಸರ್ವಗ್ರಹಾಲಂಬನಂ .. 14..
 ಅತ್ರೋತ್ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯಮಾನಸರ್ವಗ್ರಹಾಲಂಬನತ್ವಸ್ಯ ಸಮಾನಾಧಿಕರಣೇಷು ಧರ್ಮೇಷು
 ತತ್ತದ್ಗ್ರಹಾಶ್ರಿತಾಂಗಕರ್ತೃಷು ವಿಶೇಷಣೇಭೂತೈಸ್ತತ್ತದ್ಗ್ರಹೈಃ ಸಹ
 ವಿಷಯಸ್ಯ ರಾಜ್ಜೋ ಕಲ್ಯಾಣಾಶ್ರಯತ್ವಾದಿಷು ವಿಶೇಷಣಾನಾಂ ಕಲ್ಯಾಣಾದೀನಾಂ
 ಶ್ಲೇಷೇಣಾಭೇದಸಂಪಾದನದ್ವಾರಾ ತಾದೃಶಧರ್ಮಸಾಧಾರಣತಾಸಂಪತ್ತೌ
 ತನ್ನಿಮಿತ್ತಕೋತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಾಸಿದ್ಧಿಃ ..
 ಸೃಷ್ಟಿಃ ಸೃಷ್ಟಿಭುವಾ ಪುರಾ ಕಿಲ ಪರಿತ್ರಾತುಂ ಜಗನ್ಮಂಡಲಂ
 ತ್ವಂ ಚಂಡಾತಪನಿರ್ದಯಂ ತಪಸಿ ಯಜ್ಞಾ ಲಾಜಟಾಲೈಃ ಕರೈಃ .
 ಸಂರಂಭಾರುಣಲೋಚನೋ ರಣಭುವಿ ಪ್ರಸ್ಥಾತುಕಾಮೋಽಧುನಾ
 ಜಾನೀಮೋ ಭವತಾ ನ ಹಂತ ವಿದಿತಃ ಶ್ರೀಕಾಮರೂಪೇಶ್ವರಃ .. 15..
 ಅತ್ರ ರಾಜವರ್ಣನಾಂಗತ್ವೇನ ರವೇರ್ಭಯೋತ್ಪಾದನೇ ವರ್ಣ್ಯತ್ವೇನ ಪ್ರಸ್ತುತೇ
 ಸಾಕ್ಷಾತ್ತದನನುಗುಣತ್ವೇನಾಪ್ರಸ್ತುತೇನ ಪ್ರಸ್ಥಾನೇನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ತದನುಗುಣಂ
 ರಿಪುಕರ್ತೃಕಂ ಸೂರ್ಯಮಂಡಲಭೇದನಂ ಕಾರ್ಯಂ ಗಮ್ಯತೇ ..
 ಆಯಾತಾ ಕಮಲಾಸನಸ್ಯ ಭವನಾದ್ವಷ್ಟುಂ ತ್ರಿಲೋಕೀತಲಂ
 ಗೀರ್ವಾಣೇಷು ದಿನಾನಿ ಕಾನಿಚಿದಹೋ ನೀತ್ವಾ ಪುನಃ ಕೌತುಕಾತ್ .
 ಭ್ರಾಂತ್ವಾ ಭೂವಲಯೇ ಮಹಾಕವಿಕುಲೋಪಾಸ್ಯಾ ತವಾಸ್ಯಾಂಬುಜೇ
 ರಾಜನ್ಸಂಪ್ರತಿ ಸತ್ಯಧಾಮನಿ ಗಿರಾಂ ದೇವೀ ಸುಖಂ ವರ್ತತೇ .. 16..
 ಅತ್ರೈಕಸ್ಯಾರ್ಥೇಯಸ್ಯಾನೇಕಾಧಾರಸಂಬಂಧಾತ್ಪರ್ಯಾಯಃ . ತತ್ರ
 ಪ್ರಥಮಚರಣಗತಮಧಿಕರಣಮಾರ್ಥವಿಶ್ಲೇಷಾವಧಿಕಪಂಚಮ್ಯಾ
 ವಿಶ್ಲೇಷಸ್ಯೋಪಶ್ಲೇಷಾಪೇಕ್ಷತ್ವೇನೌಪಶ್ಲೇಷಿಕಾಧಿಕರಣಸ್ಯಾಕ್ಷೇಪಗಮ್ಯತ್ವಾತ್ .
 ಸತ್ಯಧಾಮನೀತಿ ಶ್ಲೇಷಭಿತ್ತಿಕಾಭೇದಾಧ್ಯವಸಾನೇನ ಮುಖಸ್ಯ ಸತ್ಯಲೋಕತಾಸಿದ್ಧೌ
 ಸುಖವರ್ತನಸಿದ್ಧಿಃ ..
 ವಿದ್ವದ್ವೈ ನೃತಮಸ್ತಿಮೂರ್ತಿರಥವಾ ವೈರೀಂದ್ರವಂಶಾಟವೀ-
 ದಾವಾಗ್ನಿಃ ಕಿಮಹೋ ಮಹೋಜ್ವಲಯಶಃಶೀತಾಂಶುದುಗ್ಧಾಂಬುಧಿಃ .
 ಕಿಂ ವಾನಂಗಭುಜಂಗದಷ್ಟವನಿತಾಜೀವಾತುರೇವಂ ನೃಣಾಂ
 ಕೇಷಾಮೇಷ ನರಾಧಿಪೋ ನ ಜನಯತ್ಯಲ್ಪೇತರಾಃ ಕಲ್ಪನಾಃ .. 17..
 ಅತ್ರ ಕೋಟೀನಾಮಾರೋಪಾಂತರಮೂಲಕತ್ವಾತ್ಪರಂಪರಿತಸಂಶಯಃ ಸ
 ಚಾಹಾರ್ಯಃ ಮೂಲಾರೋಪಸ್ಯ

ತಥಾತ್ವಾತ್ . ಕವಾವಿವ ಕವಿನಿಬದ್ಧಪ್ರಮಾತ್ರಂತರೇಽಪ್ಯಾಹಾರ್ಯಬುದ್ಧೇರವಿರೋಧಾತ್

..

ನದಂತಿ ಮದದಂತಿನಃ ಪರಿಲಸಂತಿ ವಾಜಿವ್ರಜಾಃ

ಪಠಂತಿ ಬಿರುದಾವಲೀಮಹಿತಮಂದಿರೇ ಬಂದಿನಃ .

ಇದಂ ತದವಧಿ ಪ್ರಭೋ ಯದವಧಿ ಪ್ರವೃದ್ಧಾ ನ ತೇ

ಯುಗಾಂತದಹನೋಪಮಾ ನಯನಕೋಣಶೋಣದ್ಯುತಿಃ .. 18..

ಅತ್ರ ಮುಖ್ಯಾರ್ಥಸ್ಯ ರಾಜವಿಷಯಾಯಾಃ ಕವಿರತೇರುಪಕಾರಕಸ್ಯ ಯದೈವ ತವ
ಕೋಪೋದಯಸ್ತದೈವ ತವ ರಿಪೂಣಾಂ ಸಂಪದೋ ಭಸ್ಮಸಾಧ್ಯವಿಷ್ಯಂತೀತಿ
ವಸ್ತುನ

ಉಪಕಾರಿಕಾ ನಯನಕೋಣಶೋಣದ್ಯುತೇರ್ಯುಗಾಂತದಹನೋಪಮಾ ..

ಮಯಿ ತ್ವದುಪಮಾವಿಧೌ ವಸುಮತಿಶ್ಚ ವಾಚಂಯಮೇ

ನ ವರ್ಣಯತಿ ಮಾಮಯಂ ಕವಿರಿತಿ ಕ್ರುಧಂ ಮಾ ಕೃಧಾಃ .

ಚರಾಚರಮಿದಂ ಜಗಜ್ಜನಯತೋ ವಿಧೇರ್ಮಾನಸೇ

ಪದಂ ನ ವಿದಧೇತರಾಂ ತವ ಸಮೋ ದ್ವಿತೀಯೋ ನರಃ .. 19..

ಅತ್ರ ತ್ವತ್ಸಮೋಽನ್ಯೋ ನಾಸ್ತಿತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಾದುಪಮಾನಲುಪ್ಪೋಪಮಾ ವ್ಯಂಗ್ಯೇತಿ
ಪ್ರಾಂಚಃ .

ಸರ್ವಧೈವ ಸಾಮ್ಯಸ್ಯಾಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಾನ್ನೇಯಮುಪಮಾ . ಅನ್ಯಥಾ ವ್ಯತಿರೇಕಸ್ಯಾಪಿ

ತತ್ತ್ವಾಪತ್ತೇಃ . ಥುಂಢೋಲ್ಲಂತೋ ಮರಿಸಸಿ ಕಂಟಕಕಲಿಆಇಂ ಕೇಐವಣಾಇಂ .

ಮಾಲ.ಇಕುಸುಮಸರಿಚ್ಚಂ ಭಮರ ಭಮಂತೋ ಣ ಪಾವೇಸಿ .. ಇತ್ಯತ್ರ ತು ನ

ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಸೀತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಕ್ವಚಿತ್ತ್ವ ದಗೋಚರೇ ಸ್ಥಲೇ ಭವಿಷ್ಯತೀತಿ ಪ್ರತೀತೇಃ

ಸಾದೃಶ್ಯಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಾಲ್ಲಪ್ಪೋಪಮಾಸ್ತು . ತಸ್ಮಾದಸಮಾಲಂಕಾರ ಏವಾಯಮಿತಿ ತು
ನವ್ಯಾಃ ..

ಭುಜಭ್ರಮಿತಪಟ್ಟಿಶೋದ್ಧಲಿತದೃಪ್ತದಂತಾವಲಂ

ಭವಂತಮರಿಮಂಡಲಕ್ರಥನ ಪಶ್ಯತಃ ಸಂಗರೇ .

ಕರಾಲಕುಲಿಶಾಹತಿಸ್ಪುಟವಿಭಿನ್ನವಿಂಧ್ಯಾಚಲೋ

ನ ಕಸ್ಯ ಹೃದಯಂ ಝಟಿತ್ಯಧಿರುರೋಹ ಜಂಭಾಹಿತಃ .. 20..

ಅತ್ರ ಸ್ಮರಣಾಲಂಕಾರಃ ಪರಂತು ಲಕ್ಷ್ಯಃ ..

ಯಮಃ ಪ್ರತಿಮಹೀಭೃತಾಂ ಹುತವಹೋಽಸಿ ತನ್ನೀವೃತಾಂ

ಸತಾಂ ಖಲು ಯುಧಿಷ್ಠಿರೋ ಧನಪತಿರ್ಧನಾಕಾಂಕ್ಷಿಣಾಂ .

ಗೃಹಂ ಶರಣಮಿಚ್ಛತಾಂ ಕುಲಿಶಕೋಟಿಭಿರ್ನಿರ್ಮಿತಂ

ತ್ವಮೇಕ ಇಹ ಭೂತಲೇ ಬಹುವಿದೋ ವಿಧಾತ್ರಾ ಕೃತಃ .. 21..

ಅತ್ರ ಕವಿನಾ ಯಮತ್ವಾದಿನಾ ರೂಪೇಣ ರಾಜ್ಞೋ ರೂಪವತಃ ಕರಣಾದ್ರೂಪಕೇಣ

ವಿಪಕ್ಷಭೂಪಾಲಾದೀನಾಮೇತಸ್ಮಿನ್ನಾಗತೇ ಯಮತ್ವಾದಿನಾ ಭ್ರಾಂತೇರಪಿ
ಸಂಭವಾದ್ಭ್ರಾಂತಿಮತಾ

ತೈರೇವಾನೇಕೈರ್ಗ್ರಹೀತ್ಯಭಿರನೇಕೈರ್ಧರ್ಮೈರುಲ್ಲೇಖನಾದುಲ್ಲೇಖವಿಶೇಷೇಣ ಚ
ಸಹ

ಸಂಕೀರ್ಣೋಽಪಿ ಸಂಬಂಧಿಷಷ್ಯಂತಭೇದಪ್ರಯುಕ್ತವರ್ಣ್ಯಾನೇಕವಿಧತ್ವಕ
ಉಲ್ಲೇಖಃ ..

ದ್ವಿನೇತ್ರ ಇವ ವಾಸವೋ ಮಿತಕರೋ ವಿವಸ್ವಾನಿವ
ದ್ವಿತೀಯ ಇವ ಚಂದ್ರಮಾಃ ಶ್ರಿತವಪುರ್ಮನೋಭೂರಿವ .

ನರಾಕೃತಿರಿವಾಂಬುಧಿಗುರುರಿವ ಕ್ಷಮಾಮಾಗತೋ
ನುತೋ ನಿಖಿಲಭೂಸುರೈರ್ಜಯತಿ ಕಾಮರೂಪೇಶ್ವರಃ .. 22..

ಅತ್ರ ರಾಜಗತಾನಾಂ ದ್ವಿನೇತ್ರತ್ವಾದೀನಾಂ ವಾಸವಾದಿತಾದಾತ್ಮ್ಯವಿರೋಧಿನಾಂ
ವಿರೋಧನಿವರ್ತನಾಯ

ವಿಷಯಿಷು ವಾಸವಾದಿಷ್ವಾರೋಪೇಣ ಸಾಧಾರಣೀಕರಣಾತ್ತನ್ನಿಮಿತ್ತಕೋತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಾ .
ಸಾ ಚೇಹ ಮಾಲಾರೂಪಾ . ನ ಚಾತ್ರೋಪಮಾ ಶಕ್ಯರೂಪಣಾ .

ದ್ವಿನೇತ್ರತ್ವಾದ್ಯುಕ್ತೇರ್ನಿಷ್ಪಯೋಜನಕತ್ವಾಪತ್ತೇಃ . ನ ಚೋಪಮಾನಿಷ್ಪಾದಕಂ
ತೇಷಾಂ

ಸಾಧಾರಣ್ಯಂ ತದಭಾವೇಽಪಿ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಾದಿಭಿಃ ಪ್ರತೀಯಮಾನೈಸ್ತಸ್ಯಾ
ನಿಷ್ಪತ್ತೇಃ .

ಅಸುಂದರತ್ವೇನೋಪಮಾನಿಷ್ಪಾದಕತಯಾ ಕವೇರನಭಿಪ್ರೇತತ್ವಾಚ್ಚ . ಏವಂ
ದ್ವಿತೀಯಾದೀನಾಂ

ಚಂದ್ರಾದಿಷ್ವಾರೋಪೋಽಪ್ಯುಪಮಾಯಾಂ ಸತ್ಯಾಮನರ್ಥಕ ಏವ ಸ್ಯಾತ್ ..
ದೀನವ್ರಾತೇ ದಯಾದ್ರಾ ನಿಖಿಲರಿಪುಕುಲೇ ನಿರ್ದಯಾ ಕಿಂ ಚ ಮೃದ್ವೀ

ಕಾವ್ಯಾಲಾಪೇಷು ತರ್ಕಪ್ರತಿವಚನವಿಧೌ ಕರ್ಕಶತ್ವಂ ದಧಾನಾ .
ಉಬ್ಧಾ ಧರ್ಮೇಷ್ಟಲುಬ್ಧಾ ವಸುನಿ ಪರವಿಪದ್ಧರ್ಶನೇ ಕಾಂದಿಶೀಕಾ

ರಾಜನ್ನಾಜನ್ಮರಮ್ಯ ಸ್ಫುರತಿ ಬಹುವಿಧಾ ತಾವಕೇ ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಃ .. 23..
ಅತ್ರ ವಿಷಯಾನೇಕತ್ವಪ್ರಯುಕ್ತಚಿತ್ತವೃತ್ತೇರನೇಕವಿಧತ್ವಮಿತ್ಯುಲ್ಲೇಖಃ . ತತ್ರ

ಚ ತದೀಯಚಿತ್ತವೃತ್ತಿತ್ವೇನೈಕತ್ವಾದ್ಯವಸಾನಂ ತಂತ್ರಂ ..
ದೇವಾಃ ಕೇ ಪೂರ್ವದೇವಾಃ ಸಮಿತಿ ಮಮ ನರಃ ಸಂತಿ ಕೇ ವಾ ಪುರಸ್ತಾ-

ದೇವ ಜಲ್ಪಂತಿ ತಾವತ್ಪ್ರತಿಭಟಪೃತನಾವರ್ತಿನಃ ಕ್ಷತ್ರವೀರಾಃ .
ಯಾವನ್ನಾಯಾತಿ ರಾಜನ್ನಯನವಿಷಯತಾಮಂತಕ್ರಾಸಿಮೂರ್ತೇ-

ಮುರ್ಗಾರಿಪ್ರಾಣದುರ್ಗಾಲನಮಸೃಣುರುಚಿಸ್ತ್ವತ್ಕೃಪಾಣೋ ಭುಜಂಗಃ .. 24..
ಅತ್ರ ಶುದ್ಧಪರಂಪರಿತರೂಪಕಂ ..

ಪ್ರಾಚೀಸಂಧ್ಯಾಸಮುದ್ಯನ್ಮಹಿಮದಿನಮಣೀರ್ಮಾನಮಾಣಿಕೃಕಾಂತಿ-
ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಾ ಕರಾಲಾ ಕವಲಿತಜಗತಃ ಕ್ರೋಧಕಾಲಾನಲಸ್ಯ .
ಆಶಾಕಾಂತಾಪದಾಂಭೋರುಹತಲವಿಗಲನ್ಮಂಜುಲಾಕ್ಷಾರಸಾಭಾ
ಸಾ ಭಾತಿ ಕ್ಷೋಣಿಶೋಭಾಕರಣ ತವ ದೃಶೋಃ ಸಂಗರೇ ಶೋಣಿಮಶ್ರೀಃ .. 25..
ಅತ್ರಾಪಿ ತದೇವ ಪರಂತು ಮಾಲಾತ್ಮಕಂ ..

ತ್ವಾಂ ಸುಂದರೀನಿವಹನಿಷ್ಕುರಧೈರ್ಯಗರ್ವ-
ನಿರ್ವಾಸನೈಕರಸಿಕಂ ಸಮರೇ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ .
ಕಾ ವಾ ರಿಪುಕ್ಷಿತಿಭೃತಾಂ ಬತ ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮೀಃ
ಸ್ವಾಮಿವ್ರತತ್ವಮಪರಿಸ್ವಲಿತಂ ಬಭಾರ .. 26..

ಅತ್ರ ಶತ್ರುಣಾಂ ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ತ್ವಾಂ ಪ್ರಾಪ್ತೇತಿ ವಿವಕ್ಷಿತೋಽರ್ಥಃ
ಪಾತಿವ್ರತ್ಯಸ್ವಲಿತರೂಪೇಣಾಭಿಹಿತ ಇತಿ ಪರ್ಯಾಯೋಕ್ತಂ . ತಚ್ಚ ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾ
ನಾಯಿಕಾತ್ವಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಸಮಾಸೋಕ್ತಿಮಪೇಕ್ಷತ ಇತಿ ಸಾ ತತ್ರ ಗುಣಃ ..
ನಾಸತ್ಯಯೋಗೋ ವಚನೇಷು ಕೀರ್ತೌ ತಥಾರ್ಜುನಃ ಕರ್ಮಣಿ ಚಾಪಿ ಧರ್ಮಃ .
ಚಿತ್ತೇ ಜಗತ್ಪ್ರಾಣಭವೋ ಯದಾಸ್ತೇ ವಶಂವದಾಸ್ತೇ ಕಿಮು ಪಾಂಡುಪುತ್ರಾಃ .. 27..
ಅತ್ರ ಪಾಂಡುಪುತ್ರೇಷು ವಿಷಯೇಷು ರಾಜವಶಂವದತಾದಾತ್ಮೋತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಾಯಾಂ
ರಾಜಾಶ್ರಿತತ್ವರೂಪೋ ವಿಷಯಿಧರ್ಮಃ ಶ್ಲೇಷೇಣ ವಿಷಯಾಣಾಂ ತದಾಶ್ರಿತಾನಾಂ
ಚಾಸತ್ಯಾಭಾವಶುಕ್ಲಗುನಪುಣ್ಯಪರಮೇಶ್ವರಾಣಾಮಭೇದಸಂಪಾದನದ್ವಾರಾ
ವಿಷಯಸಾಧಾರಣೀಕೃತಃ ..

ಮಂಥಾಚಲಭ್ರಮಣವೇಘವಶಂವದಾ ಯೇ
ದುಗ್ಧಾಂಬುಧೇರುದಪತ್ನಣವಃ ಸುಧಾಯಾಃ .
ತೈರೇಕತಾಮುಪಗತೈರ್ವಿವಿಧೌಷಧೀಭಿ-
ರ್ಧಾತಾ ಸಸರ್ಜ ತವ ದೇವ ದಯಾದ್ಯಗಂತಾನ್ .. 28..

ಅತ್ರ ದೃಗಂತೇಷು ನ ಕೇವಲಂ ಸಂಜೀವಕತ್ವಾದಯೋಽಮೃತಮಾತ್ರಗುಣ ಏವ
ಕವೇರ್ಬುಧೋಧಯಿಷಿತಾ ಅಪಿ ತು ನಿಖಿಲಜನವಶೀಕಾರತ್ವಾದಯೋಽನ್ಯೇಽಪೀತಿ
ಸುಧಾಕಣೇಷ್ಟೋಷಧೀಸಂಸರ್ಗೋಽತಿಶಯಾರ್ಥಮುಪಾತ್ತಃ ..
ಕೇಶೈರ್ವಧೂನಾಮಥ ಸರ್ವಕೋಷೈಃ ಪ್ರಾಣೈಶ್ಚ ಸಾಕಂ ಪ್ರತಿಭೂಪತೀನಾಂ .
ತ್ವಯಾ ರಣೇ ನಿಷ್ಕರುಣೇನ ಗಾಢಂ ಚಾಪಸ್ಯ ಜೀವಾ ಚಕೃಷೇ ಜವೇನ .. 29..
ಅತ್ರ ಚಾಪಕರ್ಷಣಕಾರ್ಯಾಣಾನಾಂ ಕೇಶಾಕರ್ಷಣಾದೀನಾಂ
ಪೌರ್ವಾಪರ್ಯವಿಪರ್ಯಯಾತ್ಮನಾತಿಶಯೇನಾನುಪ್ರಾಣಿತಾ ಸಹೋಕ್ತಿಃ ..
ಮಹೇಂದ್ರತುಲ್ಯಂ ಕವಯೋ ಭವಂತಂ ವದಂತು ಕಿಂ ತಾನಿಹ ವಾರಯಾಮಃ .
ಭವಾನ್ನಹಸ್ತೈಃ ಸಮುಪಾಸ್ಯಮಾನಃ ಕಥಂ ಸಮಾನಸ್ಥಿದಶಾಧಿಪೇನ .. 30..

ಅತ್ರ ಶ್ಲೇಷೋತ್ಥಾಪಿತತ್ರಿದಶತ್ವಸಂಖ್ಯಾಮಾದಾಯ ವ್ಯತಿರೇಕ ಉಪಾತ್ತೋಭಯನಿಮಿತ್ತಕಃ

..

ಸ ತು ವರ್ಷತು ವಾರಿ ವಾರಿದಸ್ತ್ವ ಮುದಾರಾಶಯ ರತ್ನವರ್ಷಣಃ .

ಸ ಕುಹೂರಜನೀಮಲೀಮಸಸ್ತ್ವ ಮಿಹಾಂತರ್ಬಹಿರೇವ ನಿರ್ಮಲಃ .. 31..

ಅತ್ರಾಪಿ ಸ ಏವ ಪರಂ ತು ಶ್ಲೇಷೋಽತ್ರಾನುತ್ಥಾಪಕೋ ನಿಷಿದ್ಧಮಾನಂ ಸಾಮ್ಯಂ ಚ
ನ

ಶಾಬ್ದಮಿತಿ ವಿಶೇಷಃ ..

ಮಕರಪ್ರತಿಮೈರ್ಮಹಾಭಟ್ಟಿಃ ಕವಿಭೀ ರತ್ನನಿಭೈಃ ಸಮನ್ವಿತಃ .

ಕವಿತಾಮೃತಕೀರ್ತಿಚಂದ್ರಯೋಸ್ತ್ವ ಮಿಹೋರ್ವೀರಮಣಾಸಿ ಭಾಜನಂ .. 33..

ಅತ್ರ ರಾಜ್ಜೋ ಜಲಧ್ಯುಪಮಾಯಾಃ

ಶಬ್ದೇನಾಭಿಧಾನೇಽಪ್ಯಂಗೋಪಮಾಭಿರಾಕ್ಷೇಪಾದೇಕದೇಶವಿವರ್ತಿನ್ಯುಪಮಾ

ತೇನೋತ್ತರಾರ್ಥ

ಉಪಮಿತಸಮಾನ ಏವ . ವಿಶೇಷಣಸಮಾನವೇದ್ಯಸ್ಯ ತಾದಾತ್ಮ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರಕೃತೇಽನುಪಯೋಗಾ

..

ಪುರಃ ಪುರಸ್ತಾದರಿಭೂಪತೀನಾಂ ಭವಂತಿ ಭೂವಲ್ಲಭ ಭಸ್ಮಶೇಷಾಃ .

ಅನಂತರಂ ತೇ ಭುಕುಟೀವಿಟಂಕಾತ್ವತಂತಿ ರೋಷಾನಲವಿಸ್ಪಲಿಂಗಾಃ .. 34..

ಅತ್ರ ಪ್ರಯೋಜಕಾತಿಶಯಕೃತಃ ಪ್ರಯೋಜ್ಯಶೈಘ್ರ್ಯಾತಿಶಯೋ ಗಮ್ಯಃ .

ಕಾರ್ಯಕಾರಣಪೌರ್ವಾಪರ್ಯವಿಪರ್ಯಯರೂಪಾ ಚೇಯಮತಿಶಯೋಕ್ತಿಃ ..

ಭುವನತ್ರೈತಯೇಽಪಿ ಮಾನವೈಃ ಪರಿಪೂರ್ಣೇ ವಿಬುಧೈಶ್ಚ ದಾನವೈಃ .

ನ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನಾಸ್ತಿ ನಾಭವನ್ಮ ಪ ಯಸ್ತೇ ಭಜತೇ ತುಲಾಸ್ವದಂ .. 35..

ಅತ್ರೋಪಮಾನಲಪೋಪಮೇತಿ ಪ್ರಾಂಚಃ . ಅಸಮಾಖ್ಯಮಲಂಕಾರಾಂತರಮಿತಿ
ತು ವಯಂ ..

ಪೀಯೂಷಯೂಷಕಲ್ಪಾಮಲ್ಪಾಮಪಿ ತೇ ಗಿರಂ ನಿಪೀತವತಾಂ .

ತೋಷಾಯ ಕಲ್ಪತೇ ನೋ ಯೋಷಾಧರಬಿಂಬಮಧುರಿಮೋದ್ರೇಕಃ .. 36..

ಅತ್ರ ಸಂಬಂಧೇಽಪ್ಯಸಂಬಂಧ ಇತ್ಯತಿಶಯೋಕ್ತಿಭೇದಃ .

ಉಪಮೇಯೋಪಮಾನವಿಶೇಷಣಾಭ್ಯಾಮಲ್ಪತ್ವೋದ್ರಿಕ್ತತ್ವಾಭ್ಯಾಮಲ್ಪಯಾಪಿ ಸಹ
ಭೂಯಾನಪಿ

ಮಧುರಿಮಾ ಸಾಮ್ಯಂ ಕರ್ತುಂ ಯತ್ರಾನೀಶಸ್ತತ್ರ ಕಿಂ ವಾಚ್ಯಂ ಭೂಯಸ್ಯೇತಿ

ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಾತ್ಮಾ

ವ್ಯತಿರೇಕಶ್ಚ ..

ಭಾಸಯತಿ ವ್ಯೋಮಸ್ಥಾ ಜಗದಖಿಲಂ ಕುಮುದಿನೀರ್ವಿಕಾಸಯತಿ .

ಕೀರ್ತಿಸ್ತವ ಧರಣಿಗತಾ ಸಗರಸುತಾಯಾಸಮಫಲತಾಂ ನಯತೇ .. 37..

ಅತ್ರ ವ್ಯಜಮಾನಚಂದ್ರಿಕಾರೂಪಕಸಂಕೀರ್ಣ ಉಲ್ಲೇಖಧ್ವನಿಃ ..

ಭಾಗ್ಯೇನ ಸಹ ರಿಪೂಣಾಮುತ್ಪಿಷ್ಠಸಿ ವಿಷ್ವರಾತ್ಮ್ಯಧಾವಿಷ್ಣುಃ .

ಸಹಸೈವ ಪತಸಿ ತೇಷು ಕ್ಷಿತಿಶಾಸನ ಮೃತ್ಯುನಾ ಸಾಕಂ .. 38..

'ಕೇಶೈರ್ವಧೂನಾಂ' ಇತ್ಯತ್ರ ಕರ್ಮಣಃ ಸಹೋಕ್ತಿಃ . ಇಹ ತು ಕರ್ತುರಿತಿ ವಿಶೇಷಃ ..

ತ್ವಯಿ ಪಾಕಶಾಸನಸಮೇ ಶಾಸತಿ ಸಕಲಂ ವಸುಂಧರಾವಲಯಂ .

ವಿಪಿನೇ ವೈರಿವಧೂನಾಂ ವರ್ಷಂತಿ ವಿಲೋಚನಾನಿ ಚ ದಿನಾನಿ .. 39..

ಅತ್ರ ವರ್ಷವದಾಚರಂತೀತ್ಯಾಚಾರಕ್ಷಿಬಂತೇನ ಶ್ಲೇಷಾಚ್ಛ್ಲೇಷಮೂಲಿಕಾ

ತುಲ್ಯಯೋಗಿತಾ .

ರಿಪುಕಾಮಿನೀವರ್ಣನವಿಷಯತ್ವೇನೋಪಮಾನೋಪಮೇಯಯೋರ್ವ್ಯಯೋರಪಿ
ಪ್ರಕೃತತ್ವಾತ್ ..

ಅಹಿತಾಪಕರಣಭೇಷಜ ನರನಾಥ ಭವಾನ್ಕರಸ್ಥಿತೋ ಯಸ್ಯ .

ತಸ್ಯ ಕುತೋಽಹಿಭಯಂ ಸ್ಯಾದಖಿಲಾಮಪಿ ಮೇದಿನೀಂ ಚರತಃ .. 40..

ಅತ್ರ ಶ್ಲೇಷನಿವೇದಿತಸ್ಯ ಸರ್ಪಭಯಾಭಾವಸ್ಯೋಪಪಾದಕತಯೋಪಾತ್ಮಸ್ಯ

ರಾಜನಿ ಭೇಷಜತಾದಾತ್ಮ್ಯಾರೋಪಸ್ಯಾಪ್ಯುಪಪಾದಕತಯಾ ಸ್ಥಿತಂ ರಾಜಸಂಬಂಧಿನಿ

ದ್ವಿಷದಪಕರಣರೂಪೇ ಧರ್ಮೇ ಶ್ಲೇಷನಿವೇದಿತಸರ್ಪತಾಪಕರಣತಾದಾತ್ಮ್ಯಮಿತಿ

ಪ್ರಥಮಚರಣೇ ಶ್ಲಿಷ್ಪಪರಂಪರಿತರೂಪಕಂ ತೃತೀಯೇ ತು ಶ್ಲೇಷ ಏವ .

ಕುವಲಯಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಹರತೇ ತವ ಕೀರ್ತಿಸ್ತತ್ರ ಕಿಂ ಚಿತ್ರಂ .

ಯಸ್ಮಾನ್ನಿದಾನಮಸ್ಯಾ ಲೋಕನಮಸ್ಯಾಂಘ್ರಿಪಂಕಜೋ ಹಿ ಭವಾನ್ .. 41..

ಅತ್ರೋತ್ಪಾದಕಸಮಾನಗುಣತ್ವಾದ್ವಾದ್ಯಸ್ಯೋತ್ಪಾದಕಸಂಸರ್ಗಾನುರೂಪಃ

ಸಮಾಲಂಕಾರವಿಶೇಷಃ .

ಶ್ಲೇಷಶ್ಚಾಸ್ಮಿನ್ಮುಣಃ ..

ದೃಷ್ಟಃ ಸದಸಿ ಚೇದುಗ್ರಾಶ್ಚಂದ್ರಚಂದನಚಂದ್ರಿಕಾಃ .

ಅಥ ತ್ವಂ ಸಂಗರೇ ಸೌಮ್ಯಾಃ ಶೇಷಕಾಲಾನಲಾಸಯಃ .. 42..

ಅತ್ರ ದೃಷ್ಟಃ ಸದಸೀತಿ ವಾಕ್ಯೇ ತ್ವಮಿತ್ಯಸ್ಯಾಪಕರ್ಷಣಾತ್, ಅಥ ತ್ವಂ ಸಂಗರ

ಇತ್ಯತ್ರ ಚ ತ್ವಮಿತ್ಯಸ್ಯಾನುವರ್ತನಾದ್ವಾಕ್ಯಯೋಃ ಪದವಿನಿಮಯಾತ್ಮಾಲಂಕಾರಃ

ಪೂರ್ವಾರ್ಧೇ . ಉತ್ತರಾರ್ಧೇ ಪ್ರಕೃತಾನೇಕಧರ್ಮಸಂಬಂಧಾತ್ತುಲ್ಯಯೋಗಿತಾ .

ಉಪಮೇಯಸ್ಯೋತ್ಕೃಷ್ಟಗುಣತ್ವಸಿದ್ಧಯ ಉಪಮಾನಸ್ಯ

ತದ್ವಿರುದ್ಧಗುಣಕಲ್ಪನಾತ್ಮಕೇನಾಲಂಕಾರಾಂತರೇಣ ಶಬಲಿತಾ ..

ಅಪಾರೇ ಖಲು ಸಂಸಾರೇ ವಿಧಿನೈಕೋಽರ್ಜುನಃ ಕೃತಃ .

ಕೀರ್ತ್ಯಾ ನಿರ್ಮಲಯಾ ಭೂಪ ತ್ವಯಾ ಸರ್ವೇಽರ್ಜುನಾಃ ಕೃತಾಃ .. 43..

ಇಹ ಶ್ಲೇಷಮೂಲೋ ವ್ಯತಿರೇಕಃ ..

ದಧೀಚಿಬಲಿಕರ್ಣೇಷು ಹಿಮಹೇಮಾಚಲಾಬ್ಧಿಷು .

ಅದಾತ್ಯತ್ವಮಧೈರ್ಯಂ ಚ ದೃಷ್ಟೇ ಭವತಿ ಭಾಸತೇ .. 44..

ಅತ್ರಾಪಿ ಸೈವ ತಥಾವಿಧಾ . ಯಥಾಸಂಖ್ಯಸಂಕರಸ್ತು ವಿಶೇಷಃ ..

ಶಾಸತಿ ತ್ವಯಿ ಹೇ ರಾಜನ್ನಖಂಡಾವನಿಮಂಡಲಂ .

ನ ಮನಾಗಪಿ ನಿಶ್ಚಿಂತೇ ಮಂಡಲೇ ಶತ್ರುಮಿತ್ತಯೋಃ .. 45..

ಇಹಾಪಿ ತುಲ್ಯಯೋಗಿತಾ ಮಿತ್ತಶಬ್ದಶ್ಲೇಷೋತ್ಥಾಪಿತಾ ವ್ಯಾಜಸ್ತುತಿಶ್ಚ ..

ಭಾನುರಗ್ನಿಯಮೋ ವಾಯಂ ಬಲಿಃ ಕರ್ಣೋಽಧವಾ ಶಿಬಿಃ .

ಪ್ರತ್ಯರ್ಥಿನೋಽರ್ಥಿನಶ್ಚೇತ್ಥಂ ತ್ವಯಿ ಯಾಂತಿ ವಿಕಲ್ಪನಾಂ .. 46..

ಇಹ ತು ಸಂಶಯ ಉಲ್ಲೇಖಾಲಿಂಗಿತಃ ..

ಕಮಲಾವಾಸಕಾಸಾರಃ ಕ್ಷಮಾಧೃತಿಫಣೀಶ್ವರಃ .

ಭವಾನ್ಮವಲಯಸ್ಯೇಂದುರಾನಂದಯತಿ ಮಾನವಾನ್ .. 47..

ಇಹ ಶ್ಲಿಷ್ಟಪರಂಪರಿತಂ ರೂಪಕಂ ಮಾಲಾರೂಪಂ ..

ಗಗನೇ ಚಂದ್ರಿಕಾಯಂತೇ ಹಿಮಾಯಂತೇ ಹಿಮಾಚಲೇ .

ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ಸಾಗರಾಯಂತೇ ಭೂಪಾಲ ತವ ಕೀರ್ತಯಃ .. 48..

ಇಹ ಮಾಲೋಪಮಾಲಿಂಗಿತ ಉಲ್ಲೇಖಃ ..

ಮೃಗತಾಂ ಹರಯನ್ಮಧ್ಯೇ ವೃಕ್ಷತಾಂ ಚ ಪಟೀರಯನ್ .

ನಕ್ಷತ್ರತಾಂ ಮಹೀಪಾನಾಂ ತ್ವಮಿಂದವಸಿ ಭೂಪತೇ .. 49..

ಇಹ ಶುದ್ಧಪರಂಪರಿತಾ ಮಾಲಾರೂಪೋಪಮಾ . ಆಚಾರಕ್ಷಿಬಂತಾಚ್ಛತರಿ ರೂಪಾಣಿ .

ತಿಜ್ಞಿ ಚೈಕಂ [ಇಂದವಸಿ] ..

ಮಧ್ಯೇ ಸುಧಾಸಮ್ಪರಸ್ಯ ಸಿತಾಮಯಗೃಹೋದರೇ .

ಪೂರ್ಣೇಂದುವಿಷ್ಟರೇ ದೇವ ಸ್ಥಾತುಂ ಯೋಗ್ಯಾಸ್ತವೋಕ್ತಯಃ .. 50..

ಅತ್ರ ತ್ರಯಾಣಾಂ ಸುಧಾಸಮುದ್ರಾದೀನಾಂ ವಿಶೇಷಣವಿಶೇಷ್ಯಭಾವೇನ ಮಧುರಿಮಣಿ

ಪರಾಂ ಕಾಷ್ಠಾಮಧಿರೂಢೇ ತ್ವದೀಯೋಕ್ತಿಪದಸಂಬಂಧೋ ಯುಕ್ತೋ ನ ತು ವಿಶಕಲಿತ

ಇತ್ಯತಿಶಾಯಕಾಸದ್ವಿಶೇಷಣನಿಬಂಧನಃ ಪ್ರೌಢೋಕ್ತಿಃ ..

ಅಮೃತಲಹರಿಚಂದ್ರಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾರಮಾವದನಾಂಬುಜಾ-

ನ್ಯಧರಿತವತೋ ನಿರ್ಮರ್ಯಾದಪ್ರಸಾದಮಹಾಂಬುಧೀಃ .

ಉಭಯವದಯಂ ದೇವ ತ್ವತ್ತಃ ಕಥಂ ಪರಮೋಲ್ಬಣಃ

ಪ್ರಲಯದಹನಜ್ವಾಲಾಜಾಲಾಕುಲೋ ಮಹಸಾಂ ಗಣಃ .. 51..

ಅತ್ರ ಕಾರಣಗುಣವಿರುದ್ಧಸ್ವಗುಣಸ್ಯ ಕಾರ್ಯಸ್ಯೋತ್ಪತ್ತೇರ್ವಿಷಮಾಲಂಕಾರಃ .
ಅಮೃತಲಹರ್ಯಾದೀನಾಂ ತ್ರಯಾಣಾಮಧರೀಕರಣಾತ್ಮನಾ ವ್ಯತಿರೇಕೇಣ
ಸಂಜೀವಕತ್ವಪರಮಶೀತಲತ್ವವಿಶುದ್ಧತ್ವಸೌಂದರ್ಯಾಣಾಮತಿಶಯೋ ಗಮ್ಯತೇ .
ಏವಮೇಷು ಪದ್ಯೇಷು ಸಂಭವಂತೋಽಪ್ಯನ್ಯೇಽಲಂಕಾರಾಃ ಸ್ಫುಟತ್ವಾನ್ನ
ವಿವೇಚಿತಾಃ .

ಸಹೃದಯಾನಾಂ ಪ್ರೀತ್ಯಾವಶ್ಯಕಂ ಕಿಂಚಿದ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಮನ್ಯತ್ಪ್ರೇರೇವೋಲ್ಲಾಸನೀಯಮಿತ್ಯಲ
ಪಲ್ಲವಿತೇನ ..

ತೈಲಂಗಾನ್ವಯಮಂಗಲಾಲಯಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀದಯಾಲಲಿತಃ

ಶ್ರೀಮತ್ಪ್ರೇರಮಭಟ್ಟಸೂನುರನಿಶಂ ವಿದ್ವಲ್ಲಲಾಟಂತಪಃ .

ಸಂತುಷ್ಟಃ ಕಮತಾಧಿಪಸ್ಯ ಕವಿತಾಮಾಕರ್ಣ್ಯ ತದ್ವರ್ಣನಂ

ಶ್ರೀಮತ್ಪಂಡಿತರಾಜಪಂಡಿತಜಗನ್ನಾಥೋ ವ್ಯಧಾಸೀದಿದಂ .. 52..

ದೋರ್ಧಂಡದ್ವಯಕುಂಡಲೀಕೃತಲಸತ್ಕೋದಂಡಾಚಂಡಾಶುಗ-

ಧ್ವಸ್ತೋದ್ಧಂಡವಿಪಕ್ಷಮಂಡಲಮಿಹ ತ್ವಾಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ಮಧ್ಯೇರಣಂ .

ವಲ್ಲದ್ಗಾಂಡಿವಮುಕ್ತಕಾಂಡವಲಯಜ್ವಾಲಾವಲೀತಾಂಡವ-

ಭ್ರಶ್ಯತ್ಪಾಂಡವರುಷ್ಟಪಾಂಡವಮಹೋ ಕೋ ನ ಕ್ಷಿತಿಶಃ ಸ್ಮರೇತ್ .. 53..

ಅತ್ರ ಸ್ಮರಣಾಲಂಕಾರಃ . ಭಾವ ಇತಿ ತು ನ ಭ್ರಾಮಿತವ್ಯಂ .

ಸಾದೃಶ್ಯಮೂಲಕತ್ವಾತನ್ಮೂಲಕತ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಭಾವತ್ವಾಲಂಕಾರತ್ವಯೋರಿಹ
ವ್ಯವಸ್ಥಿತೇಃ

ಶಬ್ದವೇದ್ಯತ್ವಾಚ್ಚ ..

ಇತಿ ಪಂಡಿತರಾಜಶ್ರೀಜಗನ್ನಾಥವಿರಚಿತಂ ಪ್ರಾಣಾಭರಣಂ ತತ್ಕೃತಯೈವ ಟಿಪ್ಪಣ್ಯಾ
ಸಮೇತಂ ಸಮಾಪ್ತಂ .

The text is written by Jagannatha Pandita

in honour of king Pranaranarayana of Kamarupa.

<https://bsvprasad.wordpress.com/2013/09/23/jagannatha-pandita-roya/>

Encoded and proofread by Dhaval Patel drdhaval2785 at gmail.com

Pranabharanam

pdf was typeset on March 24, 2024

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

